

I.

France Svetličič.

*

Pastir Gospodov zvest in neutrudljivi,
Sin blag Slovenije bil dan svoj živi,
Marsktero pesmico si pel ji milo.

*

Blagi ta pesnik — France Svetličič — se je rodil v Spodnji Idriji 2. aprila 1814, v prvih šolah učil se pridno v Idriji, v latinskih in bogoslovnih v Ljubljani, slovenščine l. 1837 pri prof. Fr. Metelku; posvečen za mašnika l. 1839 je služil najprej za kaplana v Rovtah do l. 1843, v Cirknici do 1846, na Verhniki do 1856, za župnika v Sorici do 1863, v Godoviču do 1878; v pokoju bival nekoliko na Razdertem, potem v Ljubljani, kjer je umrl 22. februarja 1881 ter pri sv. Krištofu bil pokopan sv. Matija dan.

Priobčevati je svoje pesmice ranjki jel l. 1846 v Novicah, kjer ste prvi dve „Življenja namen“ pa „Najdena domovina“ (Po stezi v dolino popotnik hiti, — Po hoji se vidi, de se mu mudi . .) brati l. 20, tretja — sonet — „V spomin slovenskiga junaka“ (Bog z nami! ko požene, Ravbar pravi . .) pa l. 38 z znamenjem — č. Sonet prvi, dasi ponatisnjen v Cvetn. slov. slovesn. str. 84, naj kaže se tudi tukaj:

Življenja namen.

Življenje naše, bratje! je oranje;
Začetik, ko se pameti zavemo,
In konec, ko drevo pustivši, gremo
Se vleč, in nas obide smertno spanje.

Življenje naše, bratje! je sejanje,
Pri katerim se poléniti ne smemo,
Ker čas po bliskovo hiti, in vemo,
De, kdor je len ob setvi, malo žanje.

Poklic naš nam odločena je njiva,
Noči so brazde in razori dnevi,
In zerna zabranane naše dela.

Perst razdrobljena, ktera jih pokriva,
Bo dala kal in rast tud' prazni plevi;
Nje slama pa bo klas snetiv imela.

V naslednjem tečaju 1847 so v Novicah prišli na svetlo l. 12 sonet „Življenje“ (Potoku kamne omeči mahovje . .); l. 19 balada „Erazem Ravbar“ (Karkoli je déklic Planina rodila, — Nobena ni lepši od Mete cvetela . .) po Valvazorju XI. 14; l. 23 sonet „Vprašanje“ (Po suhim prođu kupec

milo gleda . .); l. 38 romanca „Alenka“ (Zakaj gor na hribcu, kjer vetrice pihljá, — In bister studenic spod skale vervrá. .); in l. 41 po Prešernovi „Nova pisarija“ zloženi sonet (v. Cvetn. slov. slovesn. str. 85):

Zabavljica.

Sonetov, praviš mi, ne poj nikari,
Zdravice vodopivcam so preslane,
Gazele ženskim vнемajo možgane,
Seršenov mi ne draži, Bog obvari!

Romane ne bodo poslušali stari,
In zabavljice so le malo brane,
Balada tvoja me kar nič ne gane,
In glose — te so malovredni dári.

Kaj zlodja moram péti, pa me uči,
De bo prijetno tvoji umni buči,
Junaške, elegije alj pravljice?

Teh ne; ampak natanjko mi popiši:
Kak iz kletí preganjajo se miši, —
In bodem djál, de modre si glavice.

Leta 1848 so donesle Novíce l. 47 sonet njegov „Moj svèt“ (Priatelj ljubi! brez britkost življenje — Resnica je, kar pravim — nima cene . .); l. 1849 št. 14 sonet „Dekletam“ (Lepo je viditi kak v travi veli . .), št. 20 sonet „Zvest prijatelj zdravilo življenja“ (Kot rudar prve dni brez luči v jami . .), ponatisnjen v Slov. Ber. za VIII. gimn. razr. 1881 str. 91. 92; in št. 46 sonet:

Zdihljeji.

Če čuti žalost mlada pasterica,
Ko vidi, de na rosnih tleh vsa vela,
Ki včeraj med sestrami je cvetela,
Leži po noči zlomljena cvetlica;

In če zalije ji okó solzica,
Ko ne zagleda kaplje, kjer mezela
Spod senčniga germovja, in šumela
Po belim pesku, hladna je vodica:

Kdo bode meni branil žalovati,
Ko vidim, de v košatih hrastov senci,
Ne vém zakaj — suši se lipa zala;

Ko slišim, de tihota je postala,
Kjer pesme so prepévali Slovenci,
De jih je bla vesela Slava mati?